

מסורת הש"ס

(א) נדה י"ג. מנ"ג. (ב) ע"ז ע: כטבות. (ג) [נדה י"ג]. (ד) כטבות קי: כטבות. (ה) נפי' מוספות מגילה כ"ה. (ו) נפי' חללה. (ז) נפי' כ"ה. (ח) [לחן פ"ג. ע"ז]. (ט) [לחן פ"ג. ע"ז]. (י) [לחן פ"ג. ע"ז]. (יא) [לחן פ"ג. ע"ז]. (יב) [לחן פ"ג. ע"ז]. (יג) [לחן פ"ג. ע"ז]. (יד) [לחן פ"ג. ע"ז]. (טו) [לחן פ"ג. ע"ז]. (טז) [לחן פ"ג. ע"ז]. (יז) [לחן פ"ג. ע"ז]. (יח) [לחן פ"ג. ע"ז]. (יט) [לחן פ"ג. ע"ז]. (כ) [לחן פ"ג. ע"ז]. (כ"א) [לחן פ"ג. ע"ז]. (כ"ב) [לחן פ"ג. ע"ז]. (כ"ג) [לחן פ"ג. ע"ז]. (כ"ד) [לחן פ"ג. ע"ז]. (כ"ה) [לחן פ"ג. ע"ז]. (כ"ו) [לחן פ"ג. ע"ז]. (כ"ז) [לחן פ"ג. ע"ז]. (כ"ח) [לחן פ"ג. ע"ז]. (כ"ט) [לחן פ"ג. ע"ז]. (ל) [לחן פ"ג. ע"ז].

רבינו הנגאל

א"ר יורא חיותה לר' אברהם שהיה ידיו כנגד פניו של מטה וכו'. פ"ר אברהם היה יורד בנר לטבול ואפילו נגע לא חיישין. (לה) [הוא] דתניא דעלמא דאמר כל האוהו באמה ומשתין מביא מבול לעולם, כלומר מתחמם ומצויא שכבת דרע ומצא משהית ורעו על הארץ, הני מילי היבא דלא מביעת אבל היבא דמביעת כגון ר' אברהם דהוה מביעת מעליה הנה אין לו פנאי להתחמם כמו שאין פנאי לבלשת לנשק, היבא דאפילו נגע לא חיישין ליה. והני מילי דשרי להנהיג ידיו כנגד פניו של מטה כאלו כופר בבריות של אברהם אבינו וכוונתו דבי רב אשי דכי נחתי זקפי כי סליק שור. אמר רב יהודה כל העולה מבבל לא"י עובר בשעה שואמר בבלה יובאו ויבאו (יהוין) עד יום פקדי אותם נאם ר' הלך ר' אבא ומצאו לר' יהודה במרחץ והיה אומר לשמשיו בלה"ק, הביאו לי נתה, הביאו לי מטרק, פתחו פומיכו ואפיקו הבלא ואשתו מרא דבי באני, למדנו ממנו כי דברים של חול מותר לאומן במרחץ בלה"ק, אמר אילו לא [באתי] אלא לשמור דבר זה דיי. מתני' מולדתי. תנא מים מבחין וגחלים מבפנים והוא של חרס ואם גרף גחלים שרי, אנטיכי א"ר נחמן בי דרורי ושל נחושת היא. והנאי כרב נחמן אנטיכי אע"פ שגרופה אין שותין הימנה בשבת מפני שנחושתה מחממתה. ירושלמי מולדתי שאינו גרף אסור מפני שהגחלים נוגעת בגופו, ר' חנניא בר הלל אמר מפני שחרור נכנסת לתוכו והגחלים בוערות, ר' יוסי בר אבין אמר מפני שעשוי פרקין פרקין ומתירא שמו נתקבל דבוקן ומוסיף מים. אנטיכי, בשם ר' יוחנן אמר, מפני שמתחממת מכתליה. מוסקא מיהם שפיהו לא יתן לתוכו צונן.

כירה פרק שלישי שבת

מא.

עין משפט
גזר מצוה

בש א מיי פ"כ מהל' אסוריו בלא ספק כ"ט ט"ז א"ר סימא ג ספקי' ד' וט"ז א"ר סימא כ"ט ספקי' ד' ל ב מיי פ"ה מהל' מלכות הלכה י: לא ג מיי פ"ד מהל' מלכות דעות הלכה ב: לב ד מיי פ"ז מהל' שבת הלכה ו' ופ"ז הלכה ו' סמך לאין ספק ט"ז א"ר סימא שית ספקי' י:

תורה אור השלם

1 בקבלה יצאנו ונשמה ידיו עד יום פקדי אותם נאם יי' והעליהם ויחשבתים אל הקדשם ידיו:

מוסף רש"י

ברכות. חל. על שם שמתפשט וחותם קרי לכו נשמת, כדמרגעין וחספס (ברכות מ"ד) וכל (ע"ז) שמתפשטין כל המעטות (בכזבות כ"ד) ויחזין (נדה) משתמשים מיניה. לא היה נראה אלא (ברכות כ"ד). דבעי למיסק לארעא דישאל. ודע יורה מזה כי, להכי הוה משתמשים (בכזבות ק"י). ודורו תחלת ר"ח וזהו. כל גופי מפרקי מיעה מפרקת, שריהם נלגט בשכרו ופאכריו והוה ט' ליעה מוהמם (לחן פ"ג. ע"ז).

מוסף תוספות

א. לאחור באמה ולהשתין. ב. במשתין. מוס' מזה י' ד"ה אלו. ג. משום צניעות. מוס' הל"ש. ד. אבל לצורך ד"א אסרי. מוס' מזה י' ד"ה אלו. ה. וסיבה שאחר הרחיצה היא מכנסת תחילת רחיצת המים לתוך גופו. מוס' הל"ש. ו. אלא דסיבה אחר רחיצה היא. מוס' הל"ש. ז. ליכא תהוי תיובתיה מהבא למ"ד לתחודי תנן אבל לשהות משחין אע"פ שאינה גרופה ואינה קטומה, דהא. רש"י. ח. ונשתהו המים לתוך בתיור. מוס' הל"ש. ט. בין מוזה מכלי ראשון, בין מוזה מכלי שני גזירה שמו ימוזה בכלי ראשון. מוס' הל"ש. י. והמים שבתוכו חמין ביותר. מוס' הל"ש. יא. הלכך אסרו למוזה היין לתוך המים אפי' כשנתן לתוך הכלי שני, לפי שאף בכל"ש המים חמין ביותר ואיכא למיזה אמו כל"ר. מוס' הל"ש. יב. דטעמא משום מבשל, דגרסי' התם ר' יוסף בר אבין אמר מפני שעשוי פרקין פרקין ומתירא שמו נתקבל דבוקן, ומוסיף מים, אלא חיישין שמו יתן לתוכו מים ומבשלין, והיינו כעין פי' הר' פורת שפירש משום חשש ביטול. מוס' הל"ש.

פשיטא דלא נגע דתניא ר' אליעזר אומר ב'. ואע"ג דרענן פלגי עליה ושרי בפרק כל היד (נדה י"ג. וס"א) לא שרי אלא^א משום ממונות שלא יראה ככרות שפכה^ב ויזילו לעו על צניו סהן ממונ^ד ט: רחין ולא סך. ול"ג מעיקרא^ה דהא ככולי הש"ס רחילה קודם סוכה כדאמר בפ"ק דקידושין (דף כ"ג): רחלן סכו וקרא כמיז ורחלן וסכת (רות ג') מיהו קרא איכא לאוקמי בסיכה שהיתה מתקשטת עממה לריח טוב לכן לא היתה סכה בתחלה שעל ידי רחילה היתה מעצבת הסיכה מעליה:

מוליאר הגרופ שותין ממנו בשבת. פי' בקונטרס לפי שאין מוסיף הנל אלא משמר ומקיים חוס שלהן ואנטיכי אפי' גרופה אין שותין הימנה לפי שמוספת הנל ואין נראה דלא שייך למוגור במוסף הנל אלא בהטמנה גזירה שמה יעמין צרמן ועוד דדוחק לומר דמתני' איירי כשעשה האיסור ועוד^א דאנטיכי חוסר בכל ענין לשתות הימנו אפילו כשהסאה ואי להחזיר תנן משחין אפילו בלאו גרופ ועוד אי משום מוספת הנל אסרה ליה מתני' דשמה תקשה לרעה וד' יוסף דשרי לעיל (דף כ"ג). שכת קדרה ע"ג כירה וצולה שצבת אע"ג דלא נכשלה כמאלל בן דרוסאי ואפי' במוזד ונראה כפי"ר פורת מוליא הגרופ שותין הימנו שצבת שמוגין המים חמין ציין לפי שהמים חין כ"כ חמין צמוליא שיתבשל היין מן המים שמוגין לתוכו אצל אנטיכי אע"פ שגרופה^א אין שותין הימנה^ב לפי שאנטיכי יש זה הנל יומר ומתבשל היין מן המים שצבת מוזה^א וכ"מ בירושלמי^ב: והלא

מותר לאומרם בלשון קדש פתחו פומיכו ואפיקו הבלא נמי כדשמואל דאמר שמואל הבלא מפיק הבלא אלא אשתו מיא דבי באני מאי מעליותא דתניא יאכל ולא שתה אכילתו דם וזהו תחילת חולי מעיים^א אבל ולא הלך ד' אמות אכילתו מרקבת וזהו תחילת ריח רע הנצרך^ב לנכביו ואכל דומה לתנור שהסיקוהו ע"ג אפרו וזהו תחילת ריח רע וזהו רחץ בחמין ולא שתה מהן דומה לתנור שהסיקוהו מבחוץ ולא הסיקוהו מבפנים רחץ בחמין ולא נשתמץ בצונן דומה לברזל שהכניסוהו לאור ולא הכניסוהו לצונן רחץ ולא סך דומה למים ע"ג חבית: **בתני'** מוליא הגרופ שותין הימנו בשבת אנטיכי אע"פ שגרופה אין שותין הימנה: **גב'** היכי דמי מוליא הגרופ תנא מים מבפנים וגחלים מבחוץ אנטיכי רבה אמר בי כירי רב נחמן בר יצחק אמר בי דודי מאן דאמר בי דודי כ"ש בי כירי ומאן דאמר בי כירי אבל בי דודי לא תניא כוותיה דרב נחמן אנטיכי אע"פ שגרופה וקטומה אין שותין הימנה מפני שנחושתה מחממתה: **בתני'** המיחם שפיניהו לא יתן לתוכו צונן בשביל שיחמו אבל נותן הוא לתוכו או לתוך הכוס כדי להפשירן: **גב'** מאי קאמר אמר רב אדא בר מתנא הכי קאמר י' המיחם שפיניהו ממנו מים חמין לא יתן לתוכן מים מועטים כדי שיחמו אבל נותן לתוכו מים מרובים כדי להפשירן והלא

דלית ליה גידודי. שאין שפתה גבוהה שיהיו המים עמוקים אלא שפתה כמו בלמנע דכיון שאין עמוקים שם כי מטי סמוך לשפתה נועץ רגליו בקרקע וחופר וממחה העפר לתוך המים ודמי למגבל. ולי נראה דלית ליה גידודי שרי דלא דמי לנהר אלא לכלי דלית ליה גידודי דמיא לנהר ואסור: **שפניה ידיו**. כשהיה רוחץ משום לניעות:

אי נגע. בלמנע: **כאילו** מציא מבול לעולם. שמתחמם וצא ליד קרי וזה קלוקלו של דור המבול מוליאם שצבת ורע לצטלה דכמיז כי השחית כל צער וגו' (בראשית ו'): **כצולש**. עשאוה להא דר' אצבו. צולשת חילות גייס הנל לעיר. על שם שמתפשין וצולשים את העיר קרי לה צולשת: **שצעת שלום**. כגון שהוא של אותה מלכות: **כאילו כופר**. נראה שהוא צוש צדצר: **כי נחית**. לנהר פניו כלפי הנהר ואין כאן משום לניעות אסור לכסותו: **כי סליק**. ופניו כלפי העם מותר משום לניעות: **ר' יורא זקוף**. דחיש לרצו שלא יראה ככופר: **משחמית**. היה ירא ליראות לו משום דהוה צעי רבי וירא למיסק לארעא דישאל ורבי יהודה לא סגיירא ליה וירא פן יגזור עליו מלילך: **צולה יוצאו ושמה יהיו עד יום פקדי וגו'**. ור' יורא אמר לך האי קרא צכלי שרת כמיז כדאמרין צשי דייני גזירות (מכות ק"א): **היבאו לי נתר**. לחוף את ראשי וקאמר להו צלשון הקודש: **פפתחו פומיכו**. ויכנס הנל צית המרחץ לתוך הגוף ויזיל הנל על ציפה: **ואשמו**. מן מים חמין ואפי' לא הוה חמום אלא לרחיזה: **מוסר לאומן**. צצית המרחץ ואפי' צלשון קודש: **הנלא**. דמרחץ הנכנס דרך הפה: **מפיק הנלא**. דזיעה: **ולא הלך ד' אמות קודם שיצא**. מרקצת. אינה מתעכלת לעשות צכל: **ריח רע**. ריח הפה: **ריח וזהו**. כל גופו מוזה צזיעה צזיעה צזיעה: **ולא הסיקוהו מצפנים**. שאינו מטיז לכלוס: **ולא הכניסוהו לצונן**. שהן מחזקין את הצחול: **למים ע"ג צפנים**. על שליו ודלדיו שאינם נכנסים לתוכו: **בתני' מוליא הגרופ**. מן הגחלים מצע"י: **שותין**. מנימין שצבת ואע"פ שהוחמו קלת מחמת הכלי לפי שאינו מוסיף הנל אלא משמר ומקיים חוס שלהם שלא יטנגו. צגמרר מפרש מוליא מים מצפנים וגחלים מצחון כלי שיש בו צית קיבול קטן אלא דופני מצחון מחובר לו ונותן שם גחלים והמים צקיבולו הגדול ורצותו מפרשים מוליא שני שולים ואנטיכי צי דודי מחילה צניתיים. ולי נראה להסך דלא כן ה"ל למיתני מים מלמעלה וגחלים מלמטה ועוד דנחשתה

דמי צאנטיכי לשון שולים הן והן אומרים לשון נחושת ואפי' נחשת מחרס: **אנטיכי**. מפרש צגמרר: **גב'** צי יירי. חלל יש צכירה אכל חלליה שהגחלים צו ומים נחונים בחללה השני ואע"ג דמי מוליא מיהו כירה דופנה עז והאור מדיר צמוכה כל ימות החול דופנה חס מאל ומוסיף הנל צמים אע"פ שגרופה מן הגחלים: **צי דודי**. יורה גדולה עושין לה שמי שוליים ונותנין גחלים צין שיהיה והמים על העליונים: **ולא שכן**. דבי כירי אסור כדפרישית שמתוך שהאור מדיר צו דופנו עז מרתים: **אצל צי דודי**. לא. שהרי הוא כמוליא: **שנחושת**. נחושת שלה אלא ציורה של נחשת קאי ונחשת משמר רחיתו. ואפי' אומר נחושתה לשון שולים כדכתיב (ויקרא טו) יען השפך נחשתך ולשון של המטנה נחשתו של תנור בתמכת כלים (פ"ח מ"א) ואפי' אנטיכי ממוליאר דמתוך שהשולים מכוסים חוסם משתמר ואע"ג שגרופו גחליהם: **בתני' המיחם**. קומקומם של חמין: **שפיניהו**. כולה מתנימין מפרש צגמרר: **גב'** מאי קאמר. מאי פניהו ומאי לא יתן והדר אמר אצל נותן: והלא